

UMHVERFISSTOFNUN

VEIÐI DAGBÓK

2012

where next

GARMIN

ÞÚ FINNUR LÍKLEGA
BESTU VEIÐISTAÐINA
MEÐ GARMIN

GARMINBÚÐIN

Ögurharfi 2, 203 Kópavogi | S: 577 6000 | www.garmin.is

Í eftirfarandi greinum birtast skoðanir og viðhorf greinahöfunda sem endurspeгла ekki alltaf skoðanir og viðhorf Umhverfisstofnunar. Með birtingu greinanna er ekki verið að taka afstöðu til efnis þeirra.

EFNISYFIRLIT

4

6

8

8

9

10

11

12

16

20

22

36

38

41

42

LEIÐARI

REFA- OG MINKAVEIÐI

SUNDURLIÐUÐ REFAVEIÐI 1998-2011

YFIRLIT REFA- OG MINKAVEIÐA 2009-2011

ÚTHLUTANIR ÚR VEIÐIKORTASJÓÐI

ÚTGEFIN VEIÐIKORT 1995-2010

SKILAHAPPDRÆTTI 2012

VEIÐAR Á ÁLKU, LANGVÍU OG STUTTNEFJU

STAÐA LUNDASTOFNSINS VIÐ ÍSLAND 2011

ALDURSGREINING GÆSA Í SÁRUM

NÝ MATVÆLALÖGGJÖF

ÚTGJÖLD SKOTVEIÐIMANNA VEGNA HREINDÝRAVEIÐA

RANNSÓKNIR Á HREINDÝRAVEIÐUM Í NÖREGI

SKRÁNING VEIÐISVÆÐA Á VEIÐISKÝRSLU

VEIÐITÖLUR

Umhverfisstofnun gefur þennan bækling út og er hann kostaður með auglýsingum.

Borgir v/Norðurslóð • 600 Akureyri • Sími: 591 2000 • Bréfasími: 591 2101

Heimasíða: www.umhverfisstofnun.is • Tölvupóstur: veidistjorn@ust.is

Ljósmynd á forsíðu: Einar Guðmann

Prentun: Ásprent • 600 Akureyri • Sími 4 600 700

Ritstjóri: Steinar Beck

Umbrot og hönnun: Einar Guðmann

Ábyrgðarmaður: Bjarni Pálsson

Útgáfunúmer UST-2012:04

UMHVERFISSTOFNUN

Leiðari

Veiðar á Íslandi standa á tímamótum. Nú stendur yfir endurskoðun á villidýralögum og Ísland hefur sótt um aðild að Evrópusambandinu. Innan Evrópusambandsins er lagt upp með að veiðar séu sjálfbærar og ákvörðun um veiðar tekur út frá því sjónarmiði og byggir mat á sjálfbærni veiða á upplýsingum um stofnstærð og skilgreiningum á hvað geti talist ásættanleg stofnstærð. Á Íslandi hefur þetta ekki verið skilgreint og því er í raun ómögulegt að segja til um hvort veiðar séu sjálfbærar eða ekki.

Hvort sem Ísland gengur í ESB eða ekki þarf umræða um þessi atriði að fara fram og leiða að niðurstöðu um hvernig fyrirkomulagi veiða verði háttáð héraðs til framtíðar. Umhverfisstofnun mun taka þátt í umræðunni og eiga viðtækt samráð við þá sem málin snerta.

Árið 2011 var viðburðaríkt ár. Úthlutun hreindýraveiðileyfa í febrúar var með sama fyrirkomulagi og árið áður. Farið var eftir svokallaðri fimm skipta reglu sem miðar að því að fækka þeim sem ekki hafa fengið úthlutað leyfi síðustu fimm ár. Kvóti ársins 2011 var 1001 dýr. Í maí 2011 var haldin ráðstefna sem bar yfirskriftina Transboundary Wildlife management-Sustainable hunting in a changing world á vegum Nordic Board for Wildlife Research (NKV). Á ráðstefnunni komu aðilar frá norðurlöndunum og Norður Ameríku og fjölluðu um veiðistjórnun í sínu heimalandi og þróun í þeim efnum.

Í júní 2011 var haldið námskeið fyrir leiðsögumenn með hreindýraveiðum og bættust þá við 30 leiðsögumenn. Námskeiðið var haldið í kjölfar þess að samþykkt voru á Alþingi ný lög um hreindýraveiðar og reglur um leiðsögumannanámskeið. Í nýju lögum var einnig gerð meiri krafa til hreindýraveiðimanna sem þurfa nú að gangast undir skotpróf áður en þeir geta veitt hreindýr.

Umhverfisstofnun og Skotveiðifélag Íslands tóku sig saman og fóru af stað með verkefni sem kallaðist „Dúfnaveislan.“ Markmið verkefnisins var að hvetja skotveiðimenn til að fara á skotvöllinn og æfa sig áður en haldið er til veiða. Betri hittni veiðimanna kemur í veg fyrir að fuglar særist og náist ekki.

Í desember 2011 var haldið málþing á vegum Umhverfisstofnunar sem bar yfirskriftina „Loftslag og lífríki“ þar sem umfjöllunarefnið var hvaða áhrif loftslagsbreytingar hafa á náttúru Íslands. Á ráðstefnunni var m.a. rætt um áhrif hnattrænnar hlýnunar á gróðurfar og sjófuglastofna við Ísland.

Ljóst er að á árinu 2012 verður unnið að mikilvægum verkefnum s.s. að endurskoðun villidýralaganna og skilgreiningu á stofnstærð. Umhverfisstofnun vonast til að eiga í góðu samstarfi við veiðimenn í þessum verkefnum sem og öðrum á árinu.

ALLT FYRIR VEIÐINA

í Intersport Bíldshöfða

Marlin

Weatherby

 INTERSPORT

Bíldshöfða 20 / Sími: 585 7235 og 585 7239 / veidi@intersport.is
Opíð: mán. - fös. 10 - 19. lau. 10 - 18. sun. 12 - 18

Refa- og minkaveiði

Árið 2011 hætti ríkið að taka þátt í að greiða með refaveiðum en endurgreiðslur vegna minkaveiða verða óbreyttar. Umhverfisstofnun sendi sveitarfélögum landsins bréf þess efnis að þau geti ekki vænst þess að fá endurgreiðslur vegna refaveiða á næsta ári, enda búið að fella niður fjárveitinguna í fjárlagafrumvarpinu, en hún var samtals um 17 milljónir króna fyrir árið 2010. Hins vegar er áfram gert ráð fyrir því að styrkja minkaveiðar með samsvarandi framlagi og verið hefur, í fjárlagafrumvarpi fyrir árið 2012 er gert ráð fyrir 19,4 milljónum í málaflokkinn.

Í greinargerð fjárlagafrumvarpsins fyrir árið 2011 kemur fram, að niðurfelling styrkja til refaveiða hafi verið liður í markmiði umhverfisráðuneytisins að mæta markmiði ríkisstjórnarinnar um lækkun ríkisútgjalda.

Sveitarfélögin ráða menn til refa- og minkaveiða. Sveitarfélögin sjá um að greiða veiðimönnum fyrir veiðarnar en það er misjafnt milli sveitarfélaga hvort þau eða hve mikið þau greiða

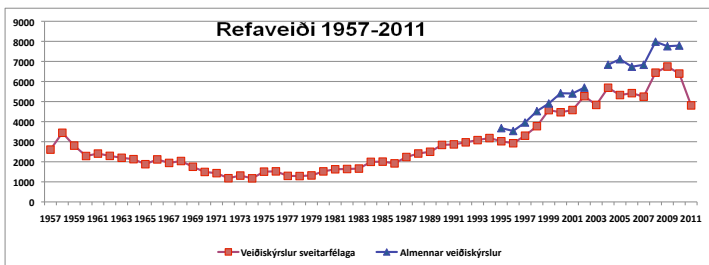
Ljóst er að þar sem ríkið hættir að taka þátt í niðurgreiðslu vegna refaveiða verða sveitarfélög að endurskoða með hvaða hætti staðið er að veiðunum.

fyrir dýr sem óráðnir menn skila inn. Skilyrði fyrir því að fá greitt fyrir dýr er að skotti sé skilað inn en hyggist menn fá greitt fyrir unnið dýr þarf að hafa samband við sveitarfélagið þar sem dýrið var unnið.

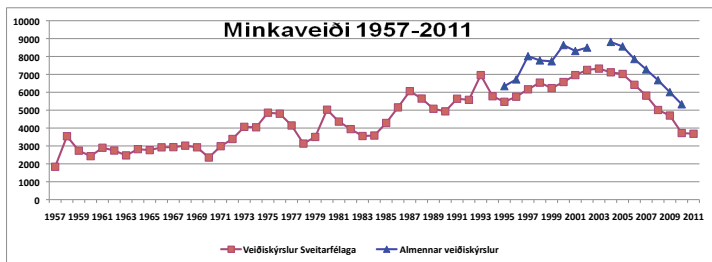
Árlega auglýsir Umhverfisstofnun veiðimönnartaxta sem ákvarðaður er út frá þeirri upphæð sem áætluð var í málaflokkinn á fjárlögum ársins og veiðum undangenginna ára. Uppgjörstímabilið er 1.september til 31.ágúst árið eftir en í september senda sveitarfélög Umhverfisstofnun veiðiskýrslur og reikninga tímabilsins. Umhverfisstofnun fer yfir skýrslur og reikninga tímabilsins og greiðir sveitarfélögum allt að helmingi veiðimönnartaxtans. Ljóst er að þar sem ríkið hættir að taka þátt í niðurgreiðslu vegna refaveiða verða sveitarfélög að endurskoða með hvaða hætti staðið er að veiðunum. Umhverfisstofnun sendi bréf á sveitarfélögin þar sem þess var óskað að fá upplýsingar um refaveiðar þrátt fyrir að engar endurgreiðslur væru fyrir þær.

Refa- og minkaveiðar

Tölurnar eru samantekt sem nær yfir tímabilið 1957-2011

Þar sem ríkið er hætt að greiða mótframlag með refaveiðum og sveitarfélögin hafa ekki öll skilað skýrslum er ekki hægt að segja til um það hvort veiðarnar á árinu 2011 hafi dregist eins mikið saman og línuritíð segir til um. Líklega verður að horfa til almennra veiðiskýrsla til að sjá raunverulega veiði á ref en þær tölur liggja ekki endanlega fyrir fyrir en í lok árs 2012.

Árið 2011 bárust skýrslur frá 64 sveitarfélögum vegna refa og minkaveiða. Uppgjörstímabilið er frá 1. september til 31. ágúst árið eftir. Mótframlag ríkisins vegna minkaveiða var um 13 milljónir.

Sundurliðuð refaveiði 1998-2011

	Hlauparefir	Grendýr	Yrðlingar	Samtals
2011	2170	960	1678	4807
2010	2891	1273	2230	6394
2009	3540	1121	2084	6745
2008	3092	1089	2259	6440
2007	2397	939	1908	5244
2006	2687	858	1875	5420
2005	2151	991	2183	5325
2004	2340	1084	2264	5688
2003	2154	833	1845	4832
2002	2571	790	1907	5268
2001	1860	881	1936	4677
2000	1899	757	1812	4468
1999	2073	731	1769	4573
1998	1476	629	1669	3774

Yfirlit refa- og minkaveiða 2009-2011

	Refir			Minkar		
	2011*	2010	2009	2011	2010	2009
Veidd dýr	4.807	6.394	6.745	3.682	3.722	4.818
Vinnustundir	8.814	14.144	15.089	8.033	6.458	9.120
Ekknir km	51.579	72.631	73.605	54.173	48.993	68.730
Kostnaður millj.kr	63	87	89	30	28	37
Kostn. pr.veitt dýr	13.145	13.668	13.725	8.290	7.651	7.615
Vinnustundir pr. veitt dýr	1,8	2,2	2,3	2,2	1,7	1,9
Ekknir km. pr. veitt dýr	10,7	11,4	11,4	14,7	13,2	14,3

* Ríkið greiddi ekki móttframlag til sveitarfélaganna vegna refaveiða ársins 2011..

Úthlutanir úr veiðikortasjóði

Í lok árs 2010 skipaði Umhverfissráðherra ráðgjafanefnd um úthlutun úr veiðikortasjóði. Nefndina skipa tveir fulltrúar tilnefndir af Umhverfisstofnun og fulltrúar frá Skotveiðifélagi Íslands, Bændasamtökum Íslands og frjálsum félagasamtökum á sviði umhverfisverndar.

Nefndin tók til starfa fljótlega eftir skipun og fjallaði um þau verkefni sem sótt var um 2010 og úthlutað var 2011.

Árið 2011 var úthlutað úr Veiðikortasjóði af rekstrarafgangi ársins 2010 til eftirfarandi verkefna:

Heiti	Upphæð	Stofnun	Styrkþegi
Rjúpnarannsóknir 2011	8.100.000	Náttúrufræðistofnun Íslands	Ólafur K. Nielsen
Stofngerðarrannsóknir á íslensku rjúpunni	2.990.000	Náttúrufræðistofnun Íslands	Kristinn P. Magnússon
Breytingar á fæðuvali minks á Snæfellsnesi	2.750.000	Náttúrustofa Vesturlands	Rannveig Magnúsdóttir
Íslensk/breski grágæsastofninn	2.500.000	Náttúrustofa Austurlands	Skarphéðinn G. Þórisson
Stofnrannsóknir á lunda	2.258.000	Náttúrustofa Suðurlands	Erpur S. Hansen
Vöktun á unghlutf. í veiðistofnum gæsa og anda	2.163.000	VERKÍS	Amór Þ. Sigfússon
Vöktun íslenska refastofnsins	1.902.000	Líffræðistofnun HÍ	Páll Hersteinsson
Breytileiki í gæðum varpbúsvæða	1.660.000	Háskólaásetur Suðurlands	Tómas G. Gunnarsson
Nýting á villibráð	1.200.000	SKOTVÍS	Sigmar B. Hauksson
Kaup á netbyssu til að merkja hreindýr	1.100.000	Náttúrustofa Austurlands	Skarphéðinn G. Þórisson
Áhrif eggjatöku á afkomu heiðagæsa og grágæsa	700.000	Náttúrustofa Austurlands	Halldór W. Stefánsson
Myndavélaáskilna og minniseining - rannsóknir á bjargfuglum	177.000	Náttúrustofa Suðurlands	Erpur S. Hansen
Samtals	27.500.000		

Útgefin veiðikort 1995-2011

Fjöldi útgefina veiðikorta, tekjur og kostnaður.

Ár	Fj. Umsóknna	Útg. veiðikort	Greidd veiðikort	Tekjur	Rekstrarkostn.
1995	11.572	11.516	11.208	16,8	6,9
1996	12.764	12.664	12.496	18,8	6,9
1997	11.601	11.422	11.202	16,9	6,3
1998	10.871	10.671	10.556	16,8	4,8
1999	10.914	10.655	10.435	16,7	5,5
2000	10.909	10.588	10.503	19,9	5,6
2001	11.096	10.613	10.452	19,8	5,5
2002	11.203	10.685	10.619	20,2	5,7
2003	9.927	8.518	8.507	18,7	6,8
2004	8.119	7.725	7.720	16,7	7,9
2005	10.542	10.512	10.495	23,1	8,6
2006	10.382	10.032	10.028	22,1	9,2
2007	10.821	10.211	10.210	22,5	9,8
2008	11.347	10.430	10.424	24,9	12,0
2009	13.755	12.421	12.400	48,4	16,8
2010	13.593	12.926	12.838	48,0	15,4
2011	13.650	12.675	12.675	47,5	15,5

Skilahappdrætti 2012

Veiðimenn sem skila veiðiskýrslum fyrir lok dags 15. febrúar eiga möguleika á happdrættisvinningi. Dregið var úr 6948 skýrslum að þessu sinni.

1. Verðlaun

Garmin Dakota 10 GPS staðsetningartæki með Íslandskorti að verðmæti kr. 5 8.800,-

Vinningshafi:

Jónmundur Guðmarsson

Sandakri 2 - Garðabæ

2.-4. Verðlaun

Bækur eftir Úlfar Finnbjörnsson:

Stóra bókin um villibráð

Hilmar Kristinn Friðþjófsson

Reykjavegi 52a - 270 Mosfellsbæ

Haukur Eiríksson

Vindakór 16- 203 Kópavogi

Bragi Bragason

Drekavöllum 26 - 221 Hafnarfirði

5.-10. Verðlaun

Bækur eftir Einar

Guðmann

Skotvopnabókin og Veidar á villtum fuglum og spendýrum.

Jón Hróbjartur H Kristinsson

Ranavað 10 - 700 Egilsstaðir

Aðalsteinn Einarsson

Hólmaseli 2 - 109 Reykjavík

Jón Þorsteinsson

Króktúni 15 - 860 Hvalsvíllur

Bolli Pétur Bollason

Laufási, 601 Akureyri

Valur Richter

Aðalstræti 9 - 400 Ísafirði

Birgir Kristbjörn Hauksson

Flétturima 36 - 112 Reykjavík

Veiðar á álku, langvíu og stuttnefju

Veiðar á svartfuglum þ.e álku, langvíu og stuttnefju hafa líklega verið stundaðar alveg frá landnámi og bæði fugl og egg nytjuð. Segja má að þessar tegundir séu nær eingöngu veiðdar í skotveiði fyrir utan eggjatöku ólíkt lundaveiði sem er nær eingöngu háfaveiði en örfáir skotnir. Með tilkomu veiðikortakerfisins árið 1995 með gildistöku laga 64/1994 hófst nákvæm skráning á veiðum þessara tegunda. Veiðar á þessum þremur

Veiðin var nokkuð stöðug fram til 2004 en þá dregur verulega úr skráðri veiði

tegundum hafa dregist verulega saman ef miðað er við upphaf skráninga í veiðiskýrslur.

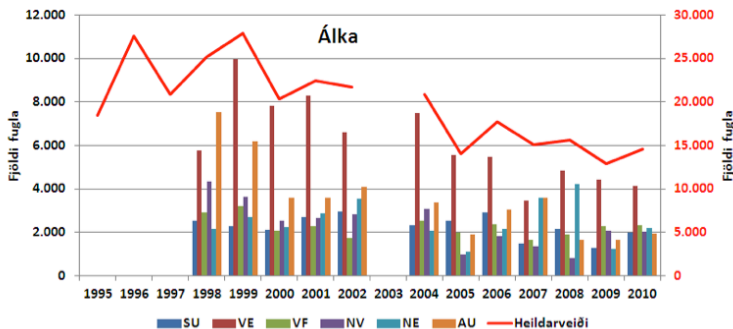
Veiðar á álku hafa dregist töluvert saman frá því skráningar hófust eins og sjá má á 1. mynd. Veiðar á álku eru nú um 53% af því sem þær voru árið 1999 þegar skráð veiði var mest. Fjöldi veiðimanna sem skráði álkuveiðar á skýrslur var að meðaltali um 800

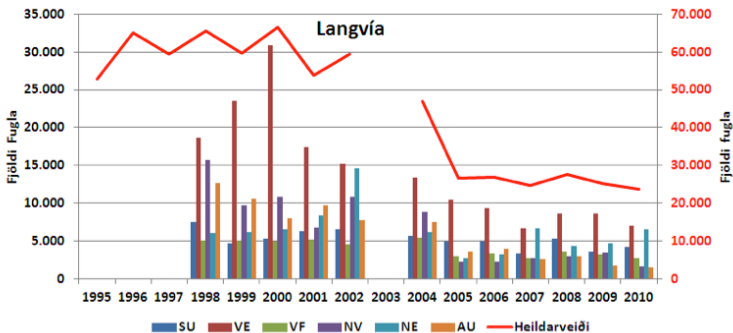
Langvíur í Grímsey 2011.

fram til 2004 en hefur síðan fækkað í um 600. Meðalveiði á álku hefur samhliða minnkandi veiði dregist saman en hún var mest 1998 og 1999 um 32 fuglar, en árið 2010 var meðalveiðin um 20 fuglar.

Veiði á langvíu hefur einnig dregist verulega saman miðað við það sem var þegar skráningar hófust í veiðiskýrslur. Veiðin var nokkuð stöðug fram til 2004 en þá dregur

1. mynd. Heildarveiði álku og veiði eftir landshlutum

2. mynd. Heildarveiði langvíu og veiði eftir landshlutum

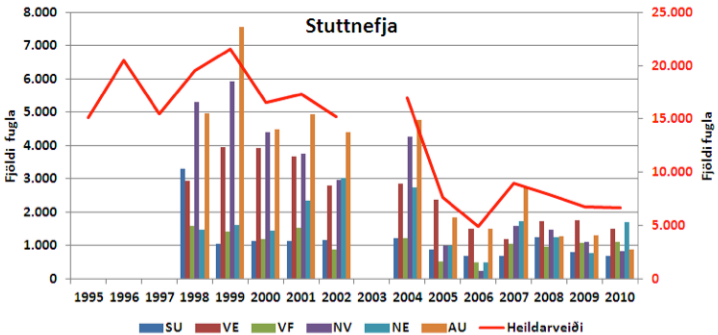
Álka í Grímsey 2011.

Ljósmynd: Einar Guðmann - gudmann.is

verulega úr skráðri veiði. Veiðarnar í dag eru rétt um 35 % af því sem þær voru árið 2000 þegar mest veiddist eða um 66 þúsund fuglar. Fyrir 2004 voru að meðaltali um 1.300 manns sem veiddu langvíu en eftir 2004 fækkaði þeim verulega og hafa að meðaltali verið um 900. Samhliða samdrætti í veiðum og fækkun veiðimanna hefur meðalveiði minnkað mikið frá því sem mest var árið 2000 eða úr 57 fuglum niður í 24 fugla árið 2010.

Mun víðtækari rannsókn á þessum stofnum til að fá góða mynd af því sem er að gerast. Mörgum spurningum er ósvarað líkt og hvert hlutfall varpugla er í veiði, varpárangur og unghlutfall fugla sem verpa.

Veiðar á stuttnefju fylgja sama munstri og aðrir stofnar sem fjallað hefur verið um hér að framan. Veiði fer minkandi frá því um 2000 en breytingarnar eru mjög afgerandi eftir 2004. Veiðarnar voru mestar árið 1999 eða rúmir 21 þúsund fuglar en árið 2010 voru veiddar tæplega 7 þúsund stuttnefjur, aðeins um 31% af því sem mest hefur verið. Fjöldi veiðimanna sem skrá stuttnefju í veiðiskýrslur var að meðaltali tæpir 700 fram til 2004 en eftir það eru þeir rúmir 400.

3. mynd. Heildarveiði stuttnefju og veiði eftir landshlutum

Meðalveiðin hefur dregist saman um helming en mest var hún 1998 og 1999 þá 30 fuglar en árið 2010 er hún komin niður í 14 fugla.

Helsta ástæða fækkunar er talin vera fæðuskortur en skipta má landinu í tvennt í þeim málum. Samkvæmt rannsóknum um fæðu svartfugla þá er sandsíli aðal fæða þeirra á suðurhluta landsins. Þegar norðar dregur verður loðna aðal uppistaðan í fæðunni. Mun víðtækari rannsókn er þörf á þessum stofnum til að fá góða mynd af því sem er að gerast.

Helsta ástæða fækkunar er talin vera fæðuskortur en skipta má landinu í tvennt í þeim málum.

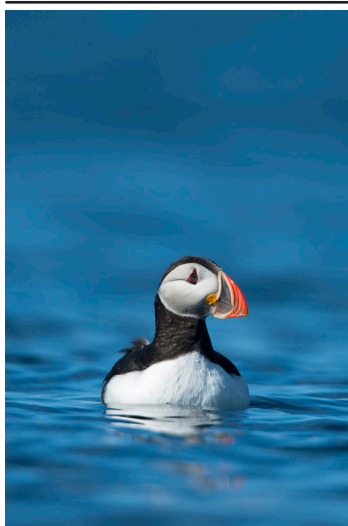
Mörgum spurningum er ósvarað líkt og hvert hlutfall varpfugla er í veiði, varpárangur og unghlutfall fugla sem verpa. Einnig er nokkuð ljóst að kanna verður með varp á nýjum svæðum þar sem fuglinn virðist vera að flytja sig norður á bóginn.

Staða lundastofnsins við Ísland 2011

Lengi hefur verið talið að stofn lunda (*Fratercula arctica*) væri stærsti fuglastofn landsins. Við lögðum drög að stofnmælingu fyrir mörgum árum en af ýmsum ástæðum, svo sem að önnur störf knúðu á og fé skorti, urðum við að gera hlé á þessu verkefni. Nú eftir langt hlé er unnið með aðstoð veiðikortasjóðs að því að meta stofnstærðina og álitum við að hér verpi um 2.500.000 varppör. Lundi er jafnframt mest veiddi fuglastofn landsins (*sjá heimasíðu Umhverfisstofnunar*).

Um þriðjungur lundastofns Íslands verpur í Vestmannaeyjum (*Erpur Snær Hansen o.fl. í prentun*) en varpárangur lunda þar hefur verið slakur og farið versnandi undanfarin sjö ár. Aldurshlutföll í veiði á árunum 2007-2009 benda til að varpárangur hafi verið lítil 2005-2006. Beinir mælingar með svonefndri „holumyndavél“ sýna litla viðkomu

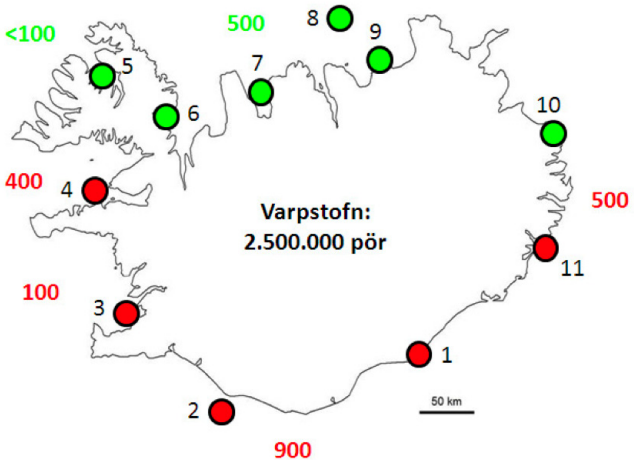
Friðun yrði svo aflétt í áföngum (t.d. með lengingu veiðitíma) eftir að stofninn sýnir batamerki.

Lundi (*Fratercula arctica*).

2007-2009 (*Erpur Snær Hansen o.fl. 2009*) og algeran afkomubrest 2010-2011 (*Erpur Snær Hansen o.fl. handrit*).

Þessar beinu mælingar á viðkomu lunda í Eyjum voru einu fyrirliggjandi upplýsingar um varpárangur lunda héraðs þar til veiðikortasjóður styrkti mælingu á ábúðarhlutfalli varphola (hlutfalli hola sem orpið

1. mynd. Viðkoma og stofndreifing lunda 2011. Áætlaður heildarfjöldi er 2.500.000 pör. Fjöldi (þúsundir para) er sýndur fyrir hvern landshluta. Grænir deplar tákna staði þar sem viðkoma lánaðist sæmilega eða vel. Rauðir deplar sýna staði þar sem viðkoman brást. Varpstaðirnir eru tölusetttir réttisælis um landið: 1. Ingólfshöfði 2. Vestmannaeyjar, 3. Akurey Faxaflóa, 4. Elliðaey Breiðafirði, 5. Grímsey Steingrímsfirði, 6. Vigur Ísafjarðardjúpi, 7. Drangey, 8. Grímsey, 9. Lundey á Skjálfanda, 10. Hafnarhólmi, Borgarf. E., 11. Papey.

er í) og varpárangurs í 13 og 11 lundabyggðum umhverfis landið sumrin 2010 og 2011. Niðurstöður árið 2011 sýna að viðkoma er lítil sem engin á „silasvæðinu“ frá Breiðafirði, Faxaflóa, og á suðurlandi til austfjarða þar sem um 75% stofnsins verpa (1. mynd, rauðir hringir). Á „loðnusvæðinu“ fyrir norðurlandi

og í Ísafjarðardjúpi þar sem um 25% varpstofnsins verpa var varpárangur um eða yfir meðallag (1. mynd, grænir hringir). Árið 2010 voru aðeins silasvæðin athuguð utan Vigur og niðurstöður áþekkar og árið eftir en vel gekk í Vigur. Samkvæmt þessum niðurstöðum lítur út fyrir að stofnhrun sé nú að eiga sér stað hjá þremur

Ljósmynd: Einar Guðmann - gudmann.is

fjórðu stofnsins og eru allar veiðar þá augljóslega ósjálfbærar. Ekki er þekkt hversu langan aðdraganda þessi viðkomubrestur á sér innan sílasvæðisins en heimamenn segja þó af viðvarandi ungasauða í Papey yfir sama árabíl og í Eyjum. Með hliðsjón af varúðarreglu er lundinn látinn njóta vafans. Því þarf að leggja til tímabundna friðun og sölubann afurða á landsvísu, enda virðist þessi óáran í lundnum enn vera í aukningu í tíma og rúmi. Friðun yrði svo aflétt í áföngum (t.d. með lengingu veiðitíma) eftir að stofninn sýnir batamerki.

Þakkir

Fjölmarginir aðstoðuðu við þessar rannsóknir á ýmsan hátt og hljóta verðskuldaðar þakkir fyrir. Veiðikortasjóður og Rannsóknasjóður styrktu rannsóknirnar.

Heimildir

Erpur Snær Hansen, Hálf dán Helgi Helgason, Elínborg Sædis Pálsdóttir, Béréngère Bougué & Marínó Sigursteinsson 2009. Staða lundastofnsins í Vestmannaeyjum. - Fluglar 6 46-48.

Erpur Snær Hansen, Marínó Sigursteinsson & Arnþór Garðarsson Í prentun. Lundatal Vestmannaeyja. - Bliki 31

Erpur Snær Hansen, Marínó Sigursteinsson & Arnþór Garðarsson handrit. Varpárangur lunda við Ísland.

ALLT Í SKOTVEIÐINA

Fjölbreytt úrval skotvopna frá heimsins bestu framleiðendum og allur annar búnaður sem skotveiðimenn þurfa á að halda. Komdu við hjá okkur áður en þú heldur til veiða.

BROWNING
RECKNAGEL
Remington.
sako
FINLAND

WINCHESTER
Blaser
SCHMIDT & BENDER
SAUER
KAHLES

REYKJAVÍK • Fiskislóð 1 • Sími 580 8500 • mánud.-föstud. 10-18 • laugard. 10-16
 AKUREYRI • Tryggvabraut 1-3 • Sími 460 3630 • mánud.-föstud. 8-18 • laugard. 10-16

Aldursgreining gæsa í sárum

Að aldursgreina gæsir í sárum er hægt að gera með nokkrum aðferðum. Hægt er að meta aldur út frá myndum þar sem útlitseinkenni gæsanna eru skoðuð. Í merkingum eru fuglarnir meðhöndlaðir og þá gefst tækifæri til að skoða yfirvængþökur sem segja til um aldur. Með einfaldari leið er hægt að heimsækja fellistaði og safna dvergvængsfjöðrum. Fjaðrirnar er hægt að greina strax til eins árs fugla og eldri (Halldór Walter Stefánsson 2011). Dvergvængsfjöður af unga helst óbreytt þar til hún hefur verið felld í júlí þegar fuglinn er rúmlega árgamall. Hún brotnar síðan smá saman niður. Á fellistöðum eru þær greindar frá öðrum dvergvængsfjöðrum. Höfundur fékk styrk úr Veiðikortasjóði árið 2010 til að heimsækja fellistaði gæsa vítt og breitt um landið og kanna aldur gæsanna með dvergvængsaðgerðinni (Halldór Walter Stefánsson 2011).

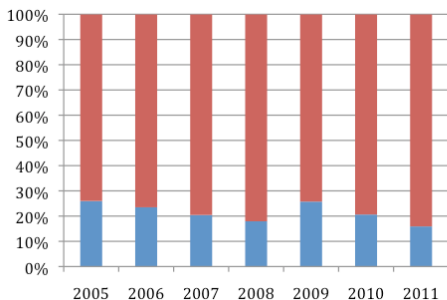
Dvergvængsfjöðrum hefur verið safnað á fellistöðum grágæsa á Héraði frá árinu 2005. Heiðagæsafjöðrum var safnað 2009–2011, aðallega á Eyjabökkum. Árið 2010 söfnuðust 446 fjaðrir af grágæsum og 227 af heiðagæsum á 41 fellistað. Út frá

töldum gæsum á fellistöðum eru líkurnar á að finna þessa tilteknu fjöður 1 á móti 26 hjá grágæs en 1 á móti 44 hjá heiðagæs (geldgæsir). Þetta hlutfall er mun minna hjá varpfuglum eða 1 á móti 210 hjá heiðagæs og 1 á móti 64 hjá grágæs. Vægi hvernar dvergvængsfjöður er því mikið.

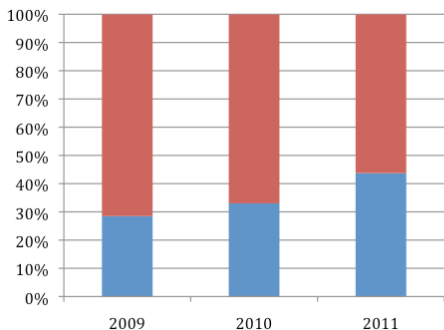
Ljóst var að fjaðrir sem teknar voru á fellistöðum gáfu aðeins stöðuna fyrir hvern fellihóp. Geldar heiðagæsir fella flugfjaðrir að stórum hluta á Grænlandi (Kristinn Haukur Skarphéðinsson og Skarphéðinn G. Þórisson 2001) og grunur er um að það geti líka átt við um geldar grágæsir að einhverju leiti (Halldór Walter Stefánsson, ferðadagbækur).

Rannsóknin leiddi í ljós fjölda eins árs gæsa í hópum geldfugla á fellistöðum en þeir einstaklingar voru ungar árið áður. Hlutfallið gaf til kynna að lífslíkur unga eftir fyrsta veturinn virðast nokkuð góðar. Að meðaltali voru 33% heiðagæsafjaðra af eins árs fuglum og 21% grágæsafjaðra. Vísitölu fyrir ákveðinn aldurshóp er hægt að bera saman við aðrar mælingar og milli ára. Eins árs grágæsir kusu í einhverjum tilvikum að fella fjaðrir saman en blöndun í hópum var yfirleitt til staðar.

Á Eyjabökkum hefur um langt skeið verið einn stærsti fellihópur geldra heiðagæsa á Íslandi og jafnvel víðar.

1. mynd. Hlutfall árgamalla grágæsa á fellistöðum.

2. mynd. Hlutfall árgamalla heiðagæsa á Eyjabökkum.

Söfnun fjadra þar sýndi að fellistöðin er mikilvæg fyrir eins árs heiðagæsir.

Með því að kanna hlut eins árs gæsa á fellistöðum bætist við þekking á aldursamsetningu í geldhópum sem lítið var vitað um. Mikilvægt er að þetta verði skoðað víðar en hér á landi.

Heimildir:

Halldór Walter Stefánsson 2011. Aldursgreining gæsa í sárum. Skýrsla til Umhverfisstofnunar. Mars 2011. 31 bls.

Halldór Walter Stefánsson, ferðadagbækur.

Kristinn Haukur Skarphéðinsson og Skarphéðinn G. Þórisson 2001. Áhrif Kárahnjúkavirkjunar á heiðagæsir. Unnið fyrir Landsvirkjun (LV-2001/024) – NF-0100. Reykjavík, 2001.

Ný matvæla- löggjöf

Áhrif á veiðar og sölu villibráðar

Þann 1. nóvember 2011 tóku gildi hér á landi ýmsar reglugerðir ESB er varða matvæli og matvælaöryggi. Þetta eru reglur sem Ísland hefur samþykkt að taka upp skv. EES-samningnum.

Aðalinntak þessarra reglugerða er matvælaöryggi, neytendavernd og rekjanleiki. Þær eru bæði almennar um öll matvæli og sértækar m.a. um búfjárafurðir, sjávarfang, egg, hunang og villibráð.

Skilgreind eru eftirfarandi hugtök um villibráð.

a) Villt veiðidýr;

- villt hóf- og klaufdýr og nartarar
- villtir fuglar sem veiddir eru til manneldis

b) Starfsstöð sem meðhöndlar veiðidýr;

- starfsstöð þar sem felld veiðidýr og kjöt af felldum veiðidýrum er forunnið fyrir setningu á markað.

Af framansögðu er ljóst að opinberir aðilar koma að því að viðurkenna kjöt sem fer til dreifingar á almennum markaði, í heilum skrokkum eða unnið. Veidd dýr og fuglar sem ætluð eru

til dreifingar og sölu á almennum markaði verða því að fara í gegnum viðurkenndar stöðvar.

Reglugerðirnar taka ekki til beinnar sölu beint til næsta neytanda á litlu magni, ss. einum eða fáum fuglum eða td. einu læri ef það er ekki að fara í almenna dreifingu í verslanir eða veitingastaði.

Síðan eru ákvæði um hvaða líffæri og upplýsingar skuli fylgja hverju dýri til skoðunar og hvernig á að leggja það fram á skoðunarstöð. Fyrir hreindýr er því eiginlega ekki um neina breytingu að ræða.

En það koma inn ákvæði um skoðun á fuglajakjöti sem ætlað er í almenna dreifingu. Þau eru að færa skal þá fugla í skoðunarstöð þar sem þeir eru meðhöndlaðir/unnir.

Reglulega hafa borist fyrirspurnir um útflutning

á fuglajakjöti til Evrópulanda. Erlend yfirvöld gera kröfu um að fuglarnir hafi verið meðhöndlaðir og skoðaðir í slíkri skoðunarstöð/aðstöðu.

Hér á landi er aðeins ein verkunarstöð fyrir villibráð (hreindýr). Mikilvægt er að komið verði upp fleiri slíkum stöðvum á helstu veiðisvæðum.

Gæði og öryggi villibráðar er allra hágar.

**Veidd dýr og fuglar
sem ætluð eru
til dreifingar og
sölu á almennum
markaði verða því
að fara í gegnum
viðurkenndar
stöðvar.**

SKOTVÍS

Fagleg veiðistjórnun

Rannsóknir, þekking og fagleg veiðistjórnun er forsenda fyrir sjálfbærri nýtingu villtra dýrastofna.

Krafa SKOTVÍS er að stjórnvöld stundi **Faglega** veiðistjórnun sem byggir á **Rannsóknum** og **Þekkingu** fræðimanna og veiðimanna.

Náttúra Íslands er auðlind sem ber að **Nýta** á **Ábyrgan** hátt og SKOTVÍS stendur vörð um réttindi veiðimanna sem sýna **Ábyrgð** og **Aga** við veiðar og huga að **Veiðisiðferði**.

Góðir skotveiðimenn sýna náttúrunni, sjálfum sér og öðrum **Virðingu** og **Umburðarlyndi**.

Með því að gerast félagi í Skotveiðifélagi Íslands hefur þú áhrif á mótun framtíðar skotveiða.

Hvernig vilt þú hafa áhrif á framtíð skotveiða á Íslandi?

www.skotvis.is

Skotveiðifélag Íslands - Landssamtök um skynsamlega skotveiði

Veiðistaður:

Dags:

Landeigandi:

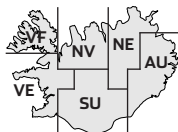
Sími:

Vindátt:

Veður:

Annað:

Skotanotkun:

VEIÐISVÆÐI

Merktu við svæði

Tegund

kk ung.

kk fullo.

kvk ung.

kvk fullo.

Samtals

Tegund	kk ung.	kk fullo.	kvk ung.	kvk fullo.	Samtals

Veiðistaður:

Dags:

Landeigandi:

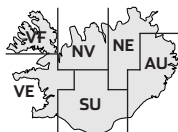
Sími:

Vindátt:

Veður:

Annað:

Skotanotkun:

VEIÐISVÆÐI

Merktu við svæði

Tegund

kk ung.

kk fullo.

kvk ung.

kvk fullo.

Samtals

Tegund	kk ung.	kk fullo.	kvk ung.	kvk fullo.	Samtals

Veðistaður:

Dags:

Landeigandi:

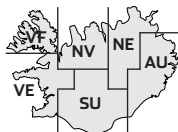
Sími:

Vindátt:

Veður:

Annað:

Skotanotkun:

VEIÐISVÆÐI

Merktu við svæði

Tegund

kk ung.

kk fullo.

kvk ung.

kvk fullo.

Samtals

Tegund	kk ung.	kk fullo.	kvk ung.	kvk fullo.	Samtals

Veðistaður:

Dags:

Landeigandi:

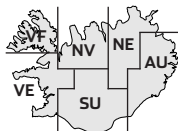
Sími:

Vindátt:

Veður:

Annað:

Skotanotkun:

VEIÐISVÆÐI

Merktu við svæði

Tegund

kk ung.

kk fullo.

kvk ung.

kvk fullo.

Samtals

Tegund	kk ung.	kk fullo.	kvk ung.	kvk fullo.	Samtals

Veiðistaður:

Dags:

Landeigandi:

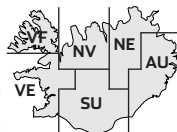
Sími:

Vindátt:

Veður:

Annað:

Skotanotkun:

VEIÐISVÆÐI
Merktu við svæði

Tegund

kk ung.

kk fullo.

kvk ung.

kvk fullo.

Samtals

	kk ung.	kk fullo.	kvk ung.	kvk fullo.	Samtals

Veiðistaður:

Dags:

Landeigandi:

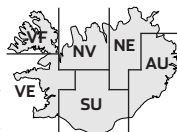
Sími:

Vindátt:

Veður:

Annað:

Skotanotkun:

VEIÐISVÆÐI
Merktu við svæði

Tegund

kk ung.

kk fullo.

kvk ung.

kvk fullo.

Samtals

	kk ung.	kk fullo.	kvk ung.	kvk fullo.	Samtals

Veðistaður:

Dags:

Landeigandi:

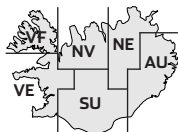
Sími:

Vindátt:

Veður:

Annað:

Skotanotkun:

VEIÐISVÆÐI

Merktu við svæði

Tegund

kk ung.

kk fullo.

kvk ung.

kvk fullo.

Samtals

	kk ung.	kk fullo.	kvk ung.	kvk fullo.	Samtals

Veðistaður:

Dags:

Landeigandi:

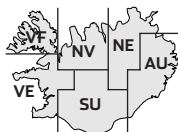
Sími:

Vindátt:

Veður:

Annað:

Skotanotkun:

VEIÐISVÆÐI

Merktu við svæði

Tegund

kk ung.

kk fullo.

kvk ung.

kvk fullo.

Samtals

	kk ung.	kk fullo.	kvk ung.	kvk fullo.	Samtals

Veðistaður:

Dags:

Landeigandi:

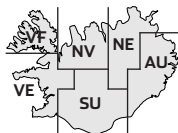
Sími:

Vindátt:

Veður:

Annað:

Skotanotkun:

VEIÐISVÆÐI

Merktu við svæði

Tegund

kk ung.

kk fullo.

kvk ung.

kvk fullo.

Samtals

Tegund	kk ung.	kk fullo.	kvk ung.	kvk fullo.	Samtals

Veðistaður:

Dags:

Landeigandi:

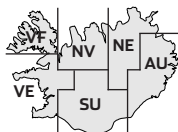
Sími:

Vindátt:

Veður:

Annað:

Skotanotkun:

VEIÐISVÆÐI

Merktu við svæði

Tegund

kk ung.

kk fullo.

kvk ung.

kvk fullo.

Samtals

Tegund	kk ung.	kk fullo.	kvk ung.	kvk fullo.	Samtals

Veðistaður:

Dags:

Landeigandi:

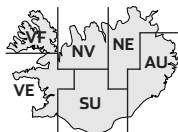
Sími:

Vindátt:

Veður:

Annað:

Skotanotkun:

VEIÐISVÆÐI

Merktu við svæði

Tegund

kk ung.

kk fullo.

kvk ung.

kvk fullo.

Samtals

Tegund	kk ung.	kk fullo.	kvk ung.	kvk fullo.	Samtals

Veðistaður:

Dags:

Landeigandi:

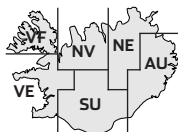
Sími:

Vindátt:

Veður:

Annað:

Skotanotkun:

VEIÐISVÆÐI

Merktu við svæði

Tegund

kk ung.

kk fullo.

kvk ung.

kvk fullo.

Samtals

Tegund	kk ung.	kk fullo.	kvk ung.	kvk fullo.	Samtals

Veiðistaður:

Dags:

Landeigandi:

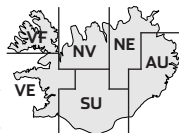
Sími:

Vindátt:

Veður:

Annað:

Skotanotkun:

VEIÐISVÆÐI
Merktu við svæði

Tegund

kk ung.

kk fullo.

kvk ung.

kvk fullo.

Samtals

	kk ung.	kk fullo.	kvk ung.	kvk fullo.	Samtals
<hr/>					
<hr/>					
<hr/>					
<hr/>					
<hr/>					
<hr/>					

Veiðistaður:

Dags:

Landeigandi:

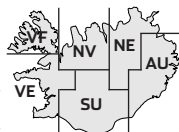
Sími:

Vindátt:

Veður:

Annað:

Skotanotkun:

VEIÐISVÆÐI
Merktu við svæði

Tegund

kk ung.

kk fullo.

kvk ung.

kvk fullo.

Samtals

	kk ung.	kk fullo.	kvk ung.	kvk fullo.	Samtals
<hr/>					
<hr/>					
<hr/>					
<hr/>					
<hr/>					
<hr/>					

Veðistaður:

Dags:

Landeigandi:

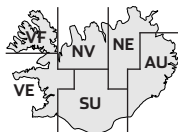
Sími:

Vindátt:

Veður:

Annað:

Skotanotkun:

VEIÐISVÆÐI

Merktu við svæði

Tegund

kk ung.

kk fullo.

kvk ung.

kvk fullo.

Samtals

	kk ung.	kk fullo.	kvk ung.	kvk fullo.	Samtals

Veðistaður:

Dags:

Landeigandi:

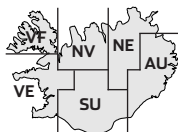
Sími:

Vindátt:

Veður:

Annað:

Skotanotkun:

VEIÐISVÆÐI

Merktu við svæði

Tegund

kk ung.

kk fullo.

kvk ung.

kvk fullo.

Samtals

	kk ung.	kk fullo.	kvk ung.	kvk fullo.	Samtals

Veðistaður:

Dags:

Landeigandi:

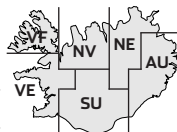
Sími:

Vindátt:

Veður:

Annað:

Skotanotkun:

VEIÐISVÆÐI
Merktu við svæði

Tegund

kk ung.

kk fullo.

kvk ung.

kvk fullo.

Samtals

Tegund	kk ung.	kk fullo.	kvk ung.	kvk fullo.	Samtals

Veðistaður:

Dags:

Landeigandi:

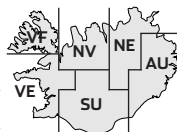
Sími:

Vindátt:

Veður:

Annað:

Skotanotkun:

VEIÐISVÆÐI
Merktu við svæði

Tegund

kk ung.

kk fullo.

kvk ung.

kvk fullo.

Samtals

Tegund	kk ung.	kk fullo.	kvk ung.	kvk fullo.	Samtals

Veðistaður:

Dags:

Landeigandi:

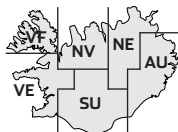
Sími:

Vindátt:

Veður:

Annað:

Skotanotkun:

VEIÐISVÆÐI

Merktu við svæði

Tegund

kk ung.

kk fullo.

kvk ung.

kvk fullo.

Samtals

	kk ung.	kk fullo.	kvk ung.	kvk fullo.	Samtals

Veðistaður:

Dags:

Landeigandi:

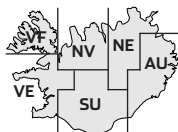
Sími:

Vindátt:

Veður:

Annað:

Skotanotkun:

VEIÐISVÆÐI

Merktu við svæði

Tegund

kk ung.

kk fullo.

kvk ung.

kvk fullo.

Samtals

	kk ung.	kk fullo.	kvk ung.	kvk fullo.	Samtals

Veiðistaður:

Dags:

Landeigandi:

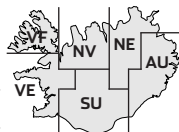
Sími:

Vindátt:

Veður:

Annað:

Skotanotkun:

VEIÐISVÆÐI
Merktu við svæði

Tegund

kk ung.

kk fullo.

kvk ung.

kvk fullo.

Samtals

	kk ung.	kk fullo.	kvk ung.	kvk fullo.	Samtals
<hr/>					
<hr/>					
<hr/>					
<hr/>					
<hr/>					

Veiðistaður:

Dags:

Landeigandi:

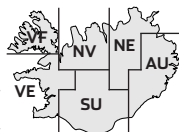
Sími:

Vindátt:

Veður:

Annað:

Skotanotkun:

VEIÐISVÆÐI
Merktu við svæði

Tegund

kk ung.

kk fullo.

kvk ung.

kvk fullo.

Samtals

	kk ung.	kk fullo.	kvk ung.	kvk fullo.	Samtals
<hr/>					
<hr/>					
<hr/>					
<hr/>					
<hr/>					

Veðistaður:

Dags:

Landeigandi:

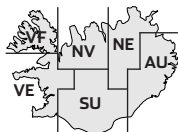
Sími:

Vindátt:

Veður:

Annað:

Skotanotkun:

VEIÐISVÆÐI

Merktu við svæði

Tegund

kk ung.

kk fullo.

kvk ung.

kvk fullo.

Samtals

	kk ung.	kk fullo.	kvk ung.	kvk fullo.	Samtals

Veðistaður:

Dags:

Landeigandi:

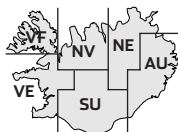
Sími:

Vindátt:

Veður:

Annað:

Skotanotkun:

VEIÐISVÆÐI

Merktu við svæði

Tegund

kk ung.

kk fullo.

kvk ung.

kvk fullo.

Samtals

	kk ung.	kk fullo.	kvk ung.	kvk fullo.	Samtals

Útgjöld skotveiðimanna vegna hreindýraveiða árið 2009

Í upphafi ársins 2010 var framkvæmd könnun meðal íslenskra skotveiðimanna. Þegar skotveiðimenn skiluðu inn veiðiskýrslu fyrir árið 2009 og sóttu jafnframt um nýtt veiðikort rafrænt á heimasíðu veiðistjórnunarsviðs Umhverfisstofnunar þá var í lok þess ferlis vakin athygli á skotveiðikönnuninni. Þaðan var hægt að komast beint inn á síðu fyrir skotveiðikönnunina. Könnunin varð aðgengileg á sama tíma og skilavefur veiðistjórnunarsviðs UST opnaði, sem var þann 19. janúar 2010 og var opin til 1. apríl. Könnunin samanstóð af 39 spurningum.

Umtalsverður hluti könnunarinnar snéri að hreindýraveiðum. Hér að neðan eru samandregnar helstu niðurstöður spurninga sem lutu að hreindýraveiðunum.

		Fjöldi	Hlutfall
Kyn	kk.	155	98,1%
	kvk.	3	1,9%
Aldur	20-29	11	6,7%
	30-39	50	30,7%
	40-49	67	41,1%
	50-59	27	16,6%
	≥ 60	8	4,9%
Menntun	Grunnskóla- eða gagnfræðapróf	24	14,9%
	Próf í iðngrein	45	28,0%
	Stúdentspróf	10	6,2%
	Háskólapróf	67	41,6%
	Annað en ofantalið	15	9,3%
Búseta	Póstnúmer 100-299	106	65,0%
	Póstnúmer 300-399	4	2,5%
	Póstnúmer 400-499	1	0,6%
	Póstnúmer 500-599	4	2,5%
	Póstnúmer 600-699	21	12,9%
	Póstnúmer 700-799	24	14,7%
	Póstnúmer 800-900	3	1,8%

Tafla 1. Bakgrunnur svarenda.

Árið 2009 var fjöldi útgefinna hreindýraveiðileyfa 1.333. Fjöldi svarenda sem fór á hreindýraveiðar þetta ár var 163 eða um 12% af þeim sem fengu úthlutað veiðileyfi.

Bakgrunnur svarenda

Á töflu eitt eru bakgrunnsupplýsingar um svarendur. Flestir veiðimenn voru á aldrinum 40 – 49 ára. Þeir voru

	Meðaltal í kr.
Matur og drykkur	15.443
Gisting	8.908
Eldsneyti	23.229
Flugfar / áætlanarbill	5.336
Leiga á bíl / sexhjóli	8.564
Veidileyfi	67.444
Veidibúnaður	34.906
Fatnaður	17.101
Leiðsögn	23.772
Minjagripir	1.752
Skyndihjálparbúnaður	907
Afþreying	2.247
Annað	7.887
Samtals	217.497

Tafla 2. Áætluð eyðsla vegna hreindýraveiða.

flestir af suðvestur horni landsins og er þetta hlutfalli heldur hærra en fjöldi útgefna veiðikorta fyrir það svæði. Næst flestir veiðimenn voru af Austurlandi. Er þetta hlutfall talsvert hærra en hlutfall útgefna veiðikorta fyrir þetta svæði. Ástæðan er væntanlega sú að á Austurlandi hefur verið rík hefð fyrir hreindýraveiðum í gegnum tíðina.

Útgjöld vegna veiðanna

Í töflu 2 eru niðurstöður við spurningunni: Vinsamlega áætlaðu hversu miklum fjármunum þú eyddir í tengslum við hreindýraveiðiferðina.

Tafla tvö sýnir meðalupphæð útgjalda í hvern þessara kostnaðarliða. Mestu

var eytt í veiðileyfið eða kr. 67.444. Meðalverð veiðileyfa samkvæmt upplýsingum frá UST var kr. 69.921. Í veiðibúnað var eyðslan kr. 34.906, í leiðsögn kr. 23.772, í eldsneyti kr. 23.229, í fatnað kr. 17.101 og í mat og drykk kr. 15.443. Í öðrum liðum voru útgjöld lægri. Ef þessar tölur eru lagðar saman þá kemur í ljós að meðalútgjöld svarenda vegna hreindýraveiða árið 2009 voru kr. 217.497. Þegar verð á veiðileyfinu er dregið frá þessari tölu þá eru útgjöldin kr. 147.576. Samkvæmt þessu er verð á veiðileyfi um þriðjungur af heildarkostnaði við veiðiferðina.

Leiðsögumennirnir

Einnig var spurt í könnuninni hvort leiðsögumaðurinn væri búsettur á Austurlandi. Í ljós kom að í 87% tilvika nýttu veiðimenn sér þjónustu leiðsögumanns sem búsettur var á veiðisvæðinu. Einnig var spurt hversu ánægðir veiðimenn hefðu verið með þekkingu og kunnáttu leiðsögumannsins. Um 91% svarenda var mjög ánægður eða ánægður með þekkingu og kunnáttu leiðsögumannsins. Þessi niðurstaða verður að teljast mjög jákvæð fyrir leiðsögumenn að mati greinarhöfundar.

Þrátt fyrir að hreindýraveiðar séu, að margra mati dýrt sport, þá voru árið 2009 um 2,5 umsóknir um hvert veiðileyfi að meðaltali.

Rannsóknir á hittni hreindýraveiðimanna

Norska veiðistjóraembættið hefur gert fjórar viðamiklar rannsóknir meðal veiðimanna sem ná yfir fimm ára tímabil. Fyrir skemmstu var birt samantektarskýrsla sem dregur saman helstu niðurstöður fjögurra rannsókna sem liggja að baki. Niðurstöðurnar eru mjög áhugaverðar fyrir íslenska hreindýraveiðimenn í ljósi þess að engar sambærilegar rannsóknir hafa verið gerðar hér á landi. Í mörgum tilfellum má heimfæra niðurstöðurnar á íslenska veiðimenn enda aðstæður í flestu tilliti sambærilegar hér og í Noregi. Helst er sá meginmunur að mönnum er ekki skilt að hafa með sér leiðsögumann á hreindýraveiðum í Noregi, heldur er mönnum úthlutað ákveðnum dögum.

Gögnin sem niðurstöðurnar byggjast á koma frá veiðimönnum sem skutu hreindýr, elgi og hjartardýr. Farið var í saumana á afdrifum 12.000 skota á veiðum og er því um viðamikil gögn að ræða. Veiðimennirnir sem tóku þátt í rannsókninni höfðu að meðaltali 20 ára veiðireynslu. Eftirfarandi niðurstöður eiga því við um reynsluríka veiðimenn.

Fyrst og fremst voru áhrif fyrsta skots veiðimanns á bráðina rannsökuð. Markmiðið var að rannsaka hvaða aðstæður á veiðum leiða helst til feil- og skaðaskota.

Niðurstöðurnar sýna að langt skotfæri, skot

á dýr sem er á hreyfingu og skot á dýr sem snýr óheppilega að skyttunni eru mjög krefjandi. Niðurstöðurnar sýna ennfremur að beint samhengi er á milli veiðireynslu, æfingaskotafjölda og þess hvernig gengur á veiðum. Þeir sem hafa æft við fjölbreyttar aðstæður fella frekar en aðrir dýrið í fyrsta skoti.

7% feil- eða skaðaskot á hreindýraveiðum

Samkvæmt norsku niðurstöðunum eru 10% fyrsta skots á elg feil- eða skaðaskot, 8% á hjartardýr og 7% fyrsta skots eru feil- eða skaðaskot á hreindýr. Þetta eru þær

niðurstöður sem veiðimenn gáfu upp í skýrslum. Aðspurðir um það hvort þeir sjálfir hefðu orðið vitni að feil- eða skaðaskoti annarra reyndist hlutfallið hærra. Það má því færa rök fyrir að hér sé um lágmark að ræða.

Prýstingur á veiðimann í forni tímappressu, fjölda veiðimanna í nágrenninu og fjölda veiðifélaga hafði sömuleiðis neikvæð áhrif á

áðurnefnt hlutfall.

Meðalskotfæri á hreindýr reyndist 90 m. Það voru fyrst og fremst reynslumestu veiðimennirnir sem skutu á meira en 150 m skotfæri. Engu að síður eykst hlutfall feil- og skaðaskota mikið eftir því sem skotfærið lengist, jafnvel hjá þeim veiðimönnum sem hafa mesta reynslu. Í 13% tilfella þurfti að fylgja fyrsta skoti eftir á hreindýraveiðum með því að skjóta aftur.

Með tvöföldun skotfæris fjórfaldast ákomusvæði kúlunnar. Til að tvöfalda lengd skotfæris þarf skyttan s.s. að vera fjórum

Í 13% tilfella þurfti að fylgja fyrsta skoti eftir á hreindýraveiðum með því að skjóta aftur.

sinnum hæfileikaríkari. Við þetta bætist fall kúlunnar og ytri áhrifaþættir sem aukast í takt við skotfærið.

Háls- og hryggskot

83% hreindýraveiðimanna miðuðu á hjarta- og lungnasvæðið þegar þeir tóku í gikkinn en í allri kennslu síðastliðinna 20 ára í Noregi hefur rík áhersla verið lögð á að það sé öruggasta skotmarkið. 13% ætlaðra hjarta- og lungnaskota hafnaði samt sem áður ekki á tilætluðum stað.

Eitt af hverjum þremur skotum sem miðað var á hrygg eða háls hafnaði annarsstaðar í dýrinu. Rannsókn frá 2006 sýndi að þetta hlutfall gat verið allt að helmingur. Í sumum tilfellum var skotið á dýr á hreyfingu eða um var að ræða tilraun til að gera ráð fyrir falli kúlunnar vegna langs skotfæris.

Breidd hálsliða á kálfi er einungis 3 sm sem samsvarar breidd eldspýtustokks. Breidd hálsliða á fullorðnu dýri er um 6 sm en það sem veiðimaðurinn sér er breiður háls og feldur en ekki nákvæm staðsetning hálsliða. Þannig er um að ræða agnarsmátt skotmark og ágiskun á staðsetningu. Hafni kúla sem miðað er á hálsliði 3-5 sm of neðarlega fer hún í gegnum barkakýlið eða hálsinn með tilheyrandi skaða. Þeir sem reyna háls og hryggskot eru samkvæmt þessu að treysta á heppni, á kostnað dýrsins.

Hjarta- og lungnasvæðið á hreindýri er um 20 sm að stærð. Ef miðað er í miðju svæðisins hefur kúlan einungis 10 sm svigrúm til að þjóna sínu hlutverki áreiðanlega. Á veiðum gerist margt óvænt og því þarf að gera

råd fyrir að kúlan fari nokkra sentimetra af leið. Afstaða dýrsins gagnvart sjónarhorni veiðimannsins reyndist ráða miklu um það hversu krefjandi skotið var. Auðveldast er að skjóta dýr sem snýr hliðinni að veiðimanni

þannig að allt hjarta- og lungnasvæðið sjáist, en eftir því sem afstaða dýrsins skáast meira frá veiðimanninum verður áreiðanlegt skot erfðara.

Samhengi á milli fjölda æfingaskota og færri feilskota

Það þarf ekki að koma neinum á óvart, en gott að sjá það í niðurstöðunum að æfingar á skotsvæði skila augljósum árangri í færri feil- og skaðaskotum. Feil- og skaðaskotahlutfall þeirra sem skutu færri en 100 æfingaskotum fyrir veiðiferð var 6,8%. Hlutfallið var hinsvegar helmingi lægra hjá þeim sem

skutu fleiri en 100 æfingaskotum eða 3,5%. Það er í ljósi þessa sem norskir veiðimenn fá ekki veiðileyfi nema framvísa vottun um að þeir hafi skotið a.m.k. 30 æfingaskotum auk þess að hafa staðist skotpróf á hverju ári. Rík áhersla er lögð á að menn æfi sig umfram lágmarkskröfur áður en

haldið er til veiða. Æfingar gera veiðimanninn meðvitaðri um eigin takmarkanir og hjálpa honum að átta sig á því hvenær og við hvaða aðstæður ekki á að skjóta.

Hreindýraveiðimenn voru spurðir í hvaða stellingu þeir hefðu æft sig. Allir höfðu æft liggjandi stöðu, 60% sitjandi og 40% standandi. Samkvæmt niðurstöðunum var mjög mikilvægt er að veiðimenn hefðu

Eitt af hverjum þremur skotum sem miðað var á hrygg eða háls endaði annarsstaðar í dýrinu.

Hlutfall feil- og skaðaskota lækkar um helming þegar æfingaskot eru orðin 100 eða fleiri.

æft sig í þeirri stellingu sem þeir notuðu á veiðum. Þegar á veiðar kom höfðu einungis 6% elgveiðimanna skotið úr liggjandi stellingu, 20% hjartardýraveiðimanna en 80% hreindýraveiðimanna skutu úr liggjandi stellingu á veiðum. Það voru því helst hreindýraveiðimenn sem höfðu æft þær stellingar sem notaðar voru á veiðum.

Streita veiðimannsins

Framkvæmd veiðanna skiptir miklu máli. Norsku rannsóknirnar sýna að samhengi er á milli fjölda veiðimanna sem veiða saman og hlutfalls feil- og skaðaskota. Hlutfall feil- og skaðaskota hjá hjartardýra- og elgveiðimönnum sem veiddu einir var 5,7% og 5,1%. Þegar fjöldi veiðifélaga varð 8 eða fleiri á sama svæði hækkaði hlutfallið hjá elgveiðimönnum í 10,7% og 12,1% hjá hjartardýraveiðimönnum. Orsökina er sú að fleiri veiðimenn á svæðinu koma meiri hreyfingu á dýrin og þannig aukast líkurnar á að skotið sé á dýr sem er á hreyfingu. Dýrin þjappa sér í sumum tilfellum saman, hætta eykst á að skot hafi í dýrum sem standa til hliðar eða í baksviði og streita eykst hjá veiðimanninum.

Veiðimönnum í Noregi er úthlutað ákveðnum dögum og fær hver veiðimaður nokkra daga til að fella sitt dýr auk þess sem um er að ræða ákveðna daga sem eru sameiginlegir. Hlutfall feil- og skaðaskota hækkar þegar menn vita að tími þeirra er á þrotum. Einn af hverjum fimm veiðimönnum segist hafa upplifað það á síðastliðnu veiðitímabili að annar veiðimaður hafi truflað sig við veiðarnar. Ekki er ólíklegt að heimfæra megi þessar niðurstöður um streituáhrif á íslenska veiðimenn þó með öðrum hætti sé.

Feilskotahlutfall fimmfaldast eftir 150 m

Að meðaltali voru norskir hreindýraveiðimenn að skjóta á 90 metra færi. Mikill meirihluti veiðimanna skaut úr liggjandi stellingu og því gekk flestum vel. Sumir veiðimenn skutu á lengra færi en flestir héldu sig innan forsvaranlegs skotfæris samkvæmt skýrslunum.

27% allra skota voru skotin á meira en 100 m færi.

7% allra skota voru skotin á meira en 150 m færi.

1% allra skota voru skotin á meira en 299 m færi.

Alls voru 2,8% allra skota sem skotin voru á innan við 100 m færi feil- eða skaðskot. Hlutfallið tvöfaldaðist á milli 100-150 m og fimmfaldaðist eftir 150 m. Viðhorfið sem leggja skal áherslu á er að það sé góður veiðimaður sem kemur sér í stutt skotfæri, ekki sá sem treystir á heppni í langskotum.

Heimildir:

Bjarne Oppegård, Tore Andestad 2009. Bedre jakt på hjort, elg og villrein, *Bedrejakt.no*. Direktoratet for naturforvaltning og Norges Jeger- og Fiskerforbund 2009.

Tore Andestad 2009, Raumprosjektet 2009, Hvor gode er vi? *Bedrejakt.no*. Norges Jeger- og Fiskerforbund, 2009.

Tore Andestad 2009. Hva er for langt? Om skuddafstand og reinsjeger. *Bedrejakt.no*. Norges Jeger- og Fiskerforbund, 2009.

Tore Andestad 2009. Hvor plasserer du kula i villreinen? *Bedrejakt.no*. Norges Jeger- og Fiskerforbund, 2009.

Tore Andestad 2009. Skuddplassering - nakke eller lunge? *Bedrejakt.no*. Norges Jeger- og Fiskerforbund, 2009.

Tore Andestad 2009. Skytestillinger. *Bedrejakt.no*. Norges Jeger- og Fiskerforbund 2009.

Sérverslun skotveiðimannsins

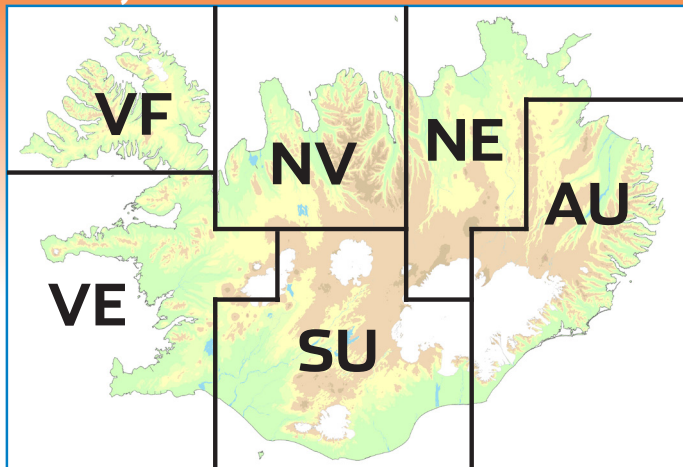

Bíldshöfða 12 Reykjavík Sími 567 5333
Haukamýri 4 Húsavík Sími 464 1009

www.hlad.is

Skráning veiðisvæða á veiðiskýrslu

Á veiðiskýrslum er landinu skipt upp í sex veiðisvæði. Afliinn sem skráður er á veiðiskýrsluna er þannig skráður á ákveðinn landshluta. Á meðfylgjandi korti má sjá grófa skiptingu.

Veiðitölur

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Svartbakur	35.787	32.785	29.801	32.342	25.133	20.210	18.023
Sílamáfur	22.340	22.390	27.625	34.030	19.865	26.742	17.753
Silfurmáfur	5.998	4.798	4.881	7.868	6.289	5.569	5.190
Hrafn	7.119	6.653	5.987	5.564	4.555	3.087	3.884
Grágæs	35.350	37.657	41.240	38.017	35.038	32.510	32.692
Heiðagæs	10.695	12.182	14.674	15.396	13.903	14.271	12.557
Blesgæs*	3.237	2.947	3.185	3.245	3.319	3.563	3.710
Helsingi	1.876	1.619	2.629	2.283	1.376	1.412	1.409
Stökkönd	9.885	11.507	10.635	10.989	9.336	10.443	9.672
Urtönd	1.033	1.377	1.207	1.099	1.190	2.348	1.743
Rauðhöfðaönd	684	709	637	668	811	1.688	1.356
Duggönd	101	173	232	86	183	204	238
Skúfönd	126	70	158	203	473	82	103
Hávella	2.022	1.860	1.556	1.496	1.843	1.949	1.924
Toppönd	488	757	672	674	546	559	725
Hvítmáfur	3.942	4.546	3.771	3.187	5.496	4.251	3.111
Hettumáfur	2.958	2.696	2.854	2.306	1.910	1.527	1.274
Rita	1.371	1.461	2.324	1.433	1.596	1.724	2.135
Dílaskarfur	2.550	2.980	2.762	1.894	1.657	2.161	3.352
Toppskarfur	5.128	6.499	4.423	2.257	2.237	2.783	3.811
Fýll	8.059	8.920	10.093	9.037	7.739	10.495	10.323
Álka	18.461	27.588	20.862	25.185	27.946	20.323	22.082
Langvía	52.867	65.179	59.529	65.612	59.797	66.567	52.839
Stuttnefja	15.114	20.489	15.443	18.495	21.673	16.572	17.288
Teista	3.424	4.082	3.942	3.876	4.882	4.692	4.852
Lundi	215.517	232.936	186.400	160.075	127.680	128.246	136.320
Rjúpa	123.392	158.363	166.129	159.188	153.263	129.200	101.548
Kjói	2.617	2.292	1.993	1.752	1.302	1.293	1.183
Refur	3.677	3.535	3.957	4.523	4.905	5.415	5.403
Minkur	6.341	6.718	8.016	7.780	7.730	8.638	8.307
Hreindýr	329	361	260	300	406	359	462
Súla (ungar)	707	994	636	686	438	831	1.196

2002	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
18.000	15.570	16.787	16.255	12.445	12.258	10.262	8.541
23.224	19.989	19.733	21.193	18.484	27.780	22.858	14.079
6.507	4.094	4.186	5.526	3.117	3.810	3.157	1.893
2.856	4.399	3.737	3.574	3.052	3.294	3.030	3.862
31.385	38.054	37.417	30.352	36.799	45.810	59.378	48.128
11.691	13.184	13.442	10.672	13.965	15.052	20.151	17.843
2.951	3.576	3.197	285	324	266	493	435
925	1.153	1.478	1.025	1.577	1.534	1.624	1.354
8.447	11.083	8.893	7.858	8.626	11.222	15.047	12.693
1.377	1.235	1.186	1.005	1.138	1.512	1.958	1.631
840	828	736	632	911	1.184	1.279	1.258
185	145	182	110	211	146	234	264
91	147	128	70	152	126	109	157
1.538	1.426	1.328	1.254	914	1.155	953	677
553	703	678	445	558	633	882	787
2.592	1.909	3.313	2.407	1.406	1.691	1.580	1.466
1.216	979	1.821	1.628	939	1.082	946	1.238
1.262	867	544	618	394	737	434	395
2.365	2.493	1.945	1.362	1.485	2.301	2.262	1.962
3.163	2.359	2.214	1.629	1.622	2.432	2.975	2.102
8.529	6.051	5.018	5.712	3.689	4.225	3.776	3.024
21.502	17.124	14.028	11.759	14.116	15.627	12.931	15.286
58.927	38.286	26.752	20.897	24.681	27.640	25.201	24.670
15.205	14.089	7.686	4.881	8.987	7.948	6.808	7.152
3.281	2.974	2.871	2.382	3.563	3.160	3.121	3.373
125.845	106.432	75.090	86.225	67.535	59.161	43.610	34.295
79.584	1.065	80.432	52.012	34.969	52.396	89.702	73.754
1.022	1.372	788	800	606	774	635	553
5.696	6.837	7.110	6.737	6.832	7.982	7.756	7.791
8.497	8.813	8.561	7.856	7.274	6.673	6.006	5.327
553	863	804	857	1.002	1.239	1.265	965
493	329	307	488	187	291	13	123

* Blesgæsin var alfriðuð 2006

Rjúpan var alfriðuð árin 2003 og 2004. Veiðitölur vegna 2003 vantar þar sem þær voru ómarktækar.

Gæsa- og hreindýraveiði

NÝTT GÆSAVEIÐISVÆÐI í Gunnarsholti fyrir alla skotveiðimenn. Yfir 500 hektarar af kornökrum og aðeins fjórar til sex byssur hverju sinni undir stjórn reyndra leiðsögumanna.

HREINDÝRAVEIÐI – Bjóðum einnig uppá ævintýraveiðiferðir til **Grænlands** sumarið 2012. Í boði eru hreindýra- og stórbleikjuveiði en veiðitímabil á hreindýri er frá júlí til september. Frábær þjónusta og gott verð.

Frekari upplýsingar í síma 531 6100 eða á stefan@lax-a.is

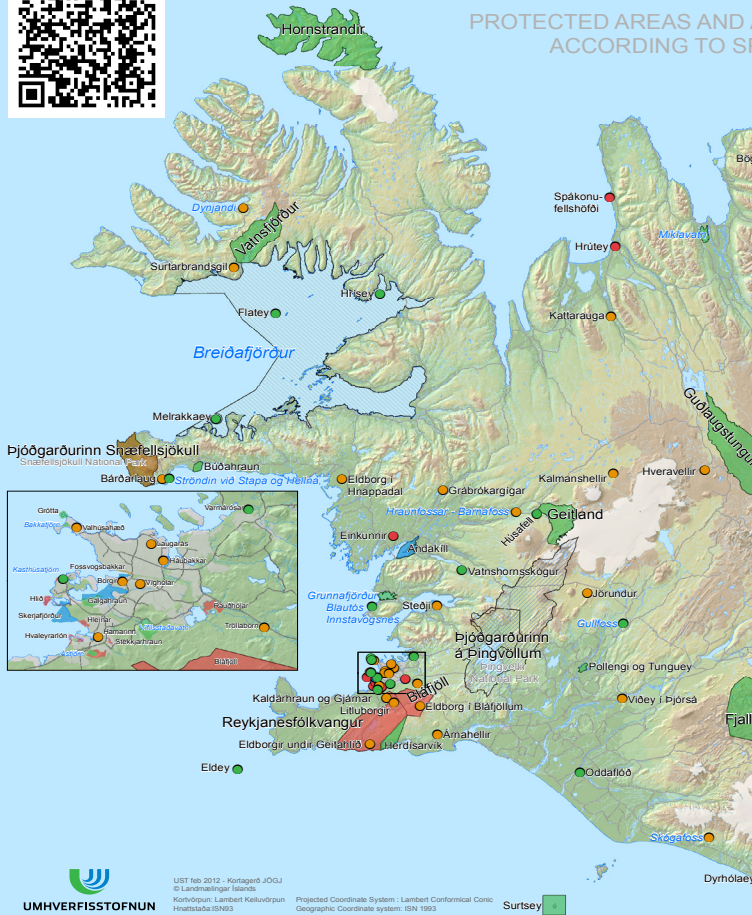
LAX-Á
ANGLING CLUB

www.lax-a.is

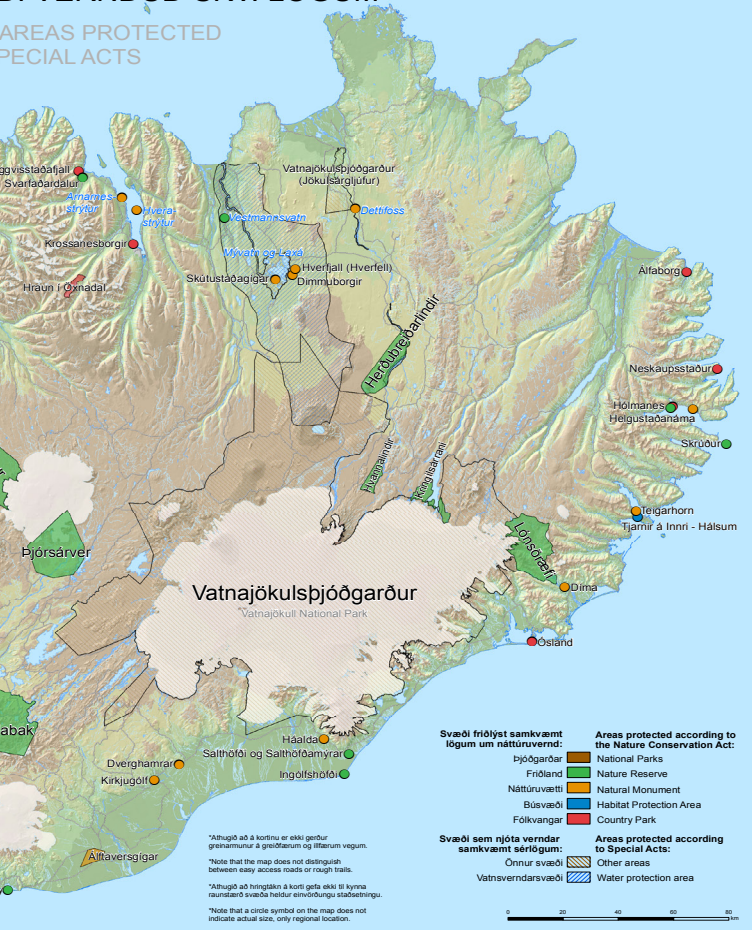
FRIDLÝST SVÆÐI OG SVÆÐI

PROTECTED AREAS AND
ACCORDING TO S

ÞÍ VERNDUÐ SKV. LÖGUM

AREAS PROTECTED SPECIAL ACTS

Fuglamerki

Náttúrufræðistofnun Íslands hefur umsjón með merkingum á villtum fuglum í rannsóknarskyni.

Þeir sem veiða eða finna fugla sem merktir eru með númeruðum málmhringjum, litmerkjum eða á annan hátt eru beðnir um að senda merkin ásamt upplýsingum um fund fuglsins til Náttúrufræðistofnunar.

Á vef Náttúrufræðistofnunar **ni.is** er að finna nánari upplýsingar um fuglamerki og þær upplýsingar sem fylgja þurfa fuglamerkjum.

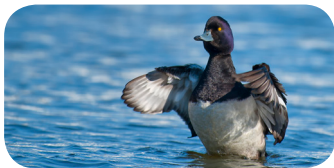

Fuglamerki sendist á:

Náttúrufræðistofnun Íslands
Urriðaholtsstræti 6-8
Pósthólf 125
212 Garðabær

Beiðni um vængi vegna gæsa- og andarannsóknna

Út frá gæsa- og andavængjum úr veiðinni að hausti má lesa hlutfall unga frá sumrinu á undan og þannig fá hugmynd um hvernig varp hefur tekist. Er því óskað eftir því að fá að skoða vængi frá veiðimönnum af öllum tegundum gæsa og anda. Undirritaðir geta mætt á staðinn og aldursgreint aflagreiðimanna ef því verður við komið eða þeir sent annan vænginn af þeim fuglum sem veiddust. Senda

skal þá alltaf vængi sömu megin af öllum fuglunum, t.d. hægri væng. Hafið samband við:

Arnór Þ. Sigfússon
Sími 8434924
ats@verkis.is

eða ef þið eruð á Austurlandi:

Halldór W. Stefánsson
Sími 4712553
doco@simnet.is

Rjúpna- vængir

Náttúrufræðistofnun hvetur rjúpnaskyttur til að klippa annan vænginn af rjúpum sem þær veiða og senda stofnuninni. Af vængjunum má ráða hvort um er að ræða fugl á fyrsta ári eða eldri fugl. Fuglum af sama veiðisvæði eða úr sömu sveit þarf að halda saman í poka þannig að hægt sé að sundurgreina sýnin eftir landshlutum.

Vængina á að senda til:
**Náttúrufræðistofnun
Íslands**
Urriðaholtsstræti 6-8
Pósthólf 125
212 Garðabær

Stofnunin mun greiða sendingarkostnað sé þess óskað. Menn eru beðnir um að láta nafn sitt og heimilisfang fylgja með sýnum þannig að hægt sé að senda þeim, sem það vilja, niðurstöður greininga úr þeirra sýni og heildarniðurstöðurnar í lokin.

A400
Xplor
UNICO

BERETTA

Xplor
UNICO

ÍSNES EHF.
www.isnes.is

BERETTA

Veiðitímabil - allar aðrar tegundir eru friðaðar

Veiðimönnum ber að fylgjast með breytingum á veiðitímabilum.

	Janúar	Febrúar	Mars	Apríl	Mái	Júní	Júlí	Ágúst	September	Október	Nóvember	December	Veiðitímabil
Minkur	Ekki þarf veiðikort til þess að mega veiða mink.												Allt árið
Refur	Einungis ráðnar grenjaskyttur mega veiða 1.05.-31.07												01.08-30.04
Selur	Ekki þarf veiðikort til þess að mega veiða seli.												Allt árið
Svartbakur	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jún	Júl	Ágú	Sep	Okt	Nóv	Des	Allt árið
Sílamáfur													Allt árið
Silfumáfur	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jún	Júl	Ágú	Sep	Okt	Nóv	Des	Allt árið
Hrafn													Allt árið
Grágæs	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jún	Júl	Ágú	Sep	Okt	Nóv	Des	20.08-15.03
Heiðagæs													20.08-15.03
Fýll	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jún	Júl	Ágú	Sep	Okt	Nóv	Des	01.09-15.03
Dílaskarfur													01.09-15.03
Toppskarfur	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jún	Júl	Ágú	Sep	Okt	Nóv	Des	01.09-15.03
Blesgæs													Alfriðun
Helsingi	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jún	Júl	Ágú	Sep	Okt	Nóv	Des	01.09-15.03
Stökkönd													01.09-15.03
Urtönd	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jún	Júl	Ágú	Sep	Okt	Nóv	Des	01.09-15.03
Rauðhöfðaönd													01.09-15.03
Duggönd	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jún	Júl	Ágú	Sep	Okt	Nóv	Des	01.09-15.03
Skúfönd													01.09-15.03
Hávella	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jún	Júl	Ágú	Sep	Okt	Nóv	Des	01.09-15.03
Toppönd													01.09-15.03
Hvítumáfur	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jún	Júl	Ágú	Sep	Okt	Nóv	Des	01.09-15.03
Hettumáfur													01.09-15.03
Ríta	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jún	Júl	Ágú	Sep	Okt	Nóv	Des	01.09-15.03
Álka													01.09-10.05
Langvía	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jún	Júl	Ágú	Sep	Okt	Nóv	Des	01.09-10.05
Stuttnefja													01.09-10.05
Teista	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jún	Júl	Ágú	Sep	Okt	Nóv	Des	01.09-10.05
Lundi	Háfaveiðar leyfilegar á viðurkenndum hlunnindasvæðum 01.07. - 15.08.												01.09-10.05
Rjúpa	Sjá auglýsingu síðar á ust.is.												Auglýst árlega
Kjóí	Aðeins heimilt að veiða kjóa í og við fríðlyst æðarvarp.												15.04-14.07
Hreindýr	Kaupa þarf veiðileyfi á hreindýr.												Tarfar:15.7-15.9. Kjár: 1.8.-20.9

- Helsingi er friðaður til 25. sept. í A-Skaftafellssýslu og V-Skaftafellssýslu.

- Háfaveiðar eru leyfilegar á viðurkenndum hlunnindasvæðum 01.07.-15.08. á lunda, álku, stuttnefju og langvíu.

Veiðitímabil

Veiðar bannaðar

Allt í skotveiðina

Öll helstu vörumerki

The advertisement features a central image of a hunter in a grey jacket and hat, kneeling in a forest and aiming a rifle. Surrounding this central image are several pieces of hunting equipment: a large wooden rifle on the left, a tan and camouflage hunting seat in the upper middle, a green Weaver crossbow on the right, a black and grey rangefinder below it, a pair of brown and camouflage hunting boots in the lower right, and a smaller wooden rifle at the bottom. The Weaver logo is prominently displayed in a green oval next to the crossbow.

Vesturröst

Sérverslun veiðimannsins Laugaveg 178 - sími: 551 6770 - www.vesturroest.is

 QuadraFit.

 Benelli

5 ára ábyrgð á öllum nýjum byssum

 V-Grip

 In-Line

 **ComforTech
PLUS**

Vinci

Dreifing:

Veidihúsid

Hólmaslóð 4 · 101 Reykjavík · Sími 562-0095/897-1719 · www.veidihusid.is